

BĒRNU UN JAUNIEŠU TIESĪBAS :

- būt milētam, cienitam, aprūpētam un uzklausītām;
- brīvi izteikt savas domas, tiesības uz privātās dzives neaizskaramību;
- būt brivam no fiziskas, emocionālas un seksuālās varmācības;
- izvēlēties profesiju, apgūt zinības paša izvēlētajā nozarē;
- atsevišķās nozarēs strādāt algotu darbu no 15 gadu vecuma, ja darbs netraucē mācībām;
- apmeklēt skolu, kā arī piedalities sporta, kultūras un citās aktivitātēs ārpus skolas;
- atpūsties, piedalities sabiedriskajās aktivitatēs, izklaides pasākumos, realizēt savas intereses un spējas;
- ja vecāki ir šķirušies, tad bērnam, ja viņš to labprātīgi vēlas, ir tiesības tikties ar abiem vecākiem, vecvecākiem, kā arī māsām un brāliem, ja viņi dzīvo citur;
- nepieciešamības gadījumā lūgt pieaugušo, valsts institūciju atbalstu un aizsardzību;
- vērsties bāriņtiesā vai pagasttiesā, ja bērns un vecāki nespēj atrisināt savstarpēju konfliktu.

BĒRNU UN JAUNIEŠU PIENĀKUMI:

- cienīt ģimeni, citus cilvēkus un viņu tiesības, kā arī uzklausīt to viedokli;
- atbilstoši savam vecumam – piedalities mājas darbos un sniegt palidzību arī citiem sabiedribas locekliem;
- mācīties, ievērot skolas iekšējās kārtības noteikumus un izvēlēties profesiju;
- piedalities skolas vides sakopšanā, ja vien tie neietver algota darbaspēka pienākumus;
- saudzīgi izturēties pret savu veselību un apkārtējo vidi;
- saudzīgi izturēties pret savu īpašumu un apģērbu;
- ar cienītu izturēties pret valsti un tās simboliem.

VECĀKU TIESĪBAS:

- prasīt bērnam ar cienītu izturēties pret ģimeni un citiem sabiedribas locekliem;
- pārstāvēt un aizstāvēt bērna intereses valsts institūcijās, nevalstiskajās organizācijās un citur sabiedribā;
- ierobežot bērna lidzdalību sabiedriskajos pasākumos un vārda brīvību atkarībā no bērna brieduma pakāpes;
- vērsties valsts un pašvaldību institūcijās pēc palidzības, ja bērns ir apdraudēts;
- pārvaldit bērna mantu un rūpēties par tās lietderīgu izmantošanu, kā primārās ievērojot bērna intereses;
- vecākiem šķiroties, gan tēvam, gan mātei, ja vien tiesa nav lēmusi savādāk, ir tiesības tikties ar bērnu;
- vērsties bāriņtiesā, ja vecāki un bērns nespēj atrisināt savstarpēju konfliktu.

VECĀKU PIENĀKUMI:

- milēt, cienīt un rūpēties par bērnu, iesaistīt viņu mājas dzīvē, laujot iegūt praktisku dzīves pieredzi;
- aprūpēt savu bērnu, tas ir, nodrošināt ēdienu, apģērbu, izglītošanu un sekmēt viņa individualitātes izaugsmi;
- sekot bērna sekmēm skolā un būt informētam par viņa ārpusskolas gaitām, vienlaikus respektējot bērna tiesības uz personas neaizskaramību;
- rūpēties par bērna mantu un pārstāvēt viņu tiesiskajās attiecībās;
- nodrošināt bērna interešu pārstāvību, ja bērns bez vecāku klātbūtnes atrodas ārpus valsts;
- neatstāt bērnu, jaunāku par septiņiem gadiem, bez vecāku vai personas, kura pati nav vecāka par 13 gadiem, uzraudzības;
- rūpēties un interesēties par bērnu, ja viņš nedzīvo kopā ar vienu vai abiem vecākiem.

PEDAGOGU TIESĪBAS:

- prasīt bērnam ar cienītu izturēties pret pedagoģiem, citiem skolēniem un sabiedribas locekliem kopumā;
- būt gan skolēnu, gan vecāku uzklausītām;
- prasīt atbildību no skolēna par viņa izteikumiem vai darbiem, neatkarīgi, vai tie vērsti pret pedagoģu vai citiem sabiedribas locekliem;
- iesaistīt skolēnu skolas sabiedriskajā dzīvē un skolas vides sakopšanā, ja vien tie neietver algota darbaspēka pienākumus;
- nepieciešamības gadījumā vērsties pēc palidzības pie skolas direktora vai skolēnu vecākiem.

PEDAGOGU PIENĀKUMI:

- cienīt un veicināt bērnu individualitāti un personību;
- ievērot pedagoģu ētikas normas;
- pastāvīgi pilnveidot savas profesionālās prasmes, kā arī meklēt jaunas un radošas mācību metodes;
- uzņemties atbildību par skolēnu un nodrošināt viņa drošību un interešu pārstāvību, ja skolēns atrodas skolā vai pedagoga vadītā interešu organizācijā;
- ja skolēns ir apdraudēts, vērsties pēc palidzības valsts institūcijās, nevalstiskajās organizācijās, kā arī informēt ģimeni.